

Sermons in Stones #3

Ouderdom: een nieuw begin

7 november 1986 PM

Vraag 1

Geliefde Osho,

Er is iets drastisch fout met de manier waarop de maatschappij zorgt – of beter gezegd – faalt in de zorg voor ouderen.

U heeft gesproken over het wettig maken van euthanasie voor hen die zo geestelijk of lichamelijk verzwakt zijn, dat je nauwelijks nog kunt zeggen dat ze levend zijn. Maar wat kan er gedaan worden voor hen die niet lichamelijk of geestelijk uitgeschakeld zijn, maar gepensioneerd zijn van hun beroepen en wiens familieleden nu volwassen zijn?

In het verleden voelde de familie zich verplicht om een of beide ouders in huis te nemen – vaak met desastreuze gevolgen. Geweld tegen ouderen, bejaarden mishandeling is een epidemisch probleem in Amerika. Het alternatief is de ouderen in een tehuis te stoppen waar ze in het weekend uit een schuldgevoel en een gevoel van verplichting worden bezocht; of ze worden helemaal verwaarloosd. De tehuizen voor de ouderen zijn vaak deprimerend en maken eenzaam, als een onzekere staat tussen leven en dood.

Het doet zo ondankbaar en onmenselijk aan dat de maatschappij mensen gebruikt en hen dan in de anonimiteit gooit. Zou u hier alstublieft over willen spreken?

Het ouderenprobleem is ontstaan omdat de mens nu langer leeft dan voorheen.

Al de oude skeletten die gevonden zijn in India, in China en andere oude landen bewijzen een ding: dat niemand langer dan veertig jaar leefde, vandaar dat het probleem van de ouderen zich nooit in deze gezelschappen voordeed.

Het is vanwege dit feit dat de geschriften doorgaan te zeggen dat in ons land de mensen nooit oud werden. Het was niet iets geweldigs, het was eenvoudig dat ze voor de ouderdom dood gingen. De dood kwam voor de ouderdom; nu komt hij erna.

En als een land meer modern is, leven mensen langer – negentig jaar, honderd jaar. In een paar landen zijn er duizenden mensen die de grens van honderd vijftig overschreden hebben. En op een paar speciale plaatsen hebben, vanwege hun voedsel, hun klimaat en hun genen, een paar mensen de leeftijd van honderd tachtig bereikt. En ze zijn nog steeds jong, ze werken nog steeds net als ieder ander.

Maar het probleem voor de maatschappij is dat werk begrensd is. De bevolkingsgroei is enorm. Nieuwe mensen komen in zo'n groot aantal dat we plaats voor hen moeten maken, we moeten mensen met pensioen sturen. En binnenkort zullen we mensen zelfs eerder met pensioen moeten sturen dan we ze nu met pensioen laten gaan. Nu is het in een paar landen met zestig jaar, in een paar landen vijfenvijftig jaar, maar spoedig zal dit niet meer mogelijk zijn. Mensen zullen moeten stoppen rond vijfenveertig – want de druk van de nieuwe mensen die komen is zo groot dat als je hen niet de gelegenheid geeft ze chaos zullen gaan creëren.

Maar om iemand met vijfenveertig te pensioneren is gevaarlijk, het creëert veel psychologische problemen.

Eerstens, een persoon heeft enig werk nodig, enige creativiteit, het gevoel dat hij nodig is. Dit is een van de meest essentiële psychologische noden van de mens – nodig te zijn. Het moment dat je voelt dat je niet meer nodig bent, begint er plotseling iets in je te dood te gaan, binnenin begin je ineen te krimpen – alsof de wil om te leven al zijn kracht, energie en hoop heeft verloren. Morgen is er niets anders dan duisternis.

En de persoon die nutteloos voor de maatschappij is geworden – dat is wat pensionering is.... We maken het zo mooi als we kunnen door een mooi zakhorloge te geven, om het te vieren – het is gewoon een dekmantel. De werkelijkheid is, we gooien de persoon bij het afval: "Jij bent niet langer nodig, jouw werk is beëindigd. Nu gaan jongere mensen, met meer diploma's, betere diploma's die

de laatste wetenschappelijke ontwikkelingen kennen, je plaats innemen. Jij bent niet meer op de hoogte.”

Plotseling ben je een postuum persoon geworden.

Je zult doorgaan met leven, ademen, eten, Maar het zal zoets zijn als een appendix bij een boek – het boek is uit, en niemand leest het appendix. Je gaat je waardigheid verliezen, zelfrespect; je gaat voelen alsof je overal buiten staat – je bent niet langer met de maatschappij verbonden, met wie nu aan de macht zijn; er is een grote kloof ontstaan.

Deze mensen gaan door een enorme innerlijke beroering en crisis.

Om hen in de familie te houden, zoals het in het verleden altijd werd gedaan, zal vervelend zijn voor hen die nu nieuw zijn -- want deze oudere mensen hebben niets anders te doen dan kritiseren. Ze zijn gauw bereid boos te worden, makkelijk geërgerd, geïrriteerd, bereid tot stechelen.

In feite is dat hun manier om de maatschappij en de familie te laten voelen dat ze nog leven, dat je ze niet zomaar kunt negeren. Ze doen het op een foute manier, maar wat ze doen zou met grote compassie begrepen moeten worden: ze vragen eenvoudig om een beetje aandacht. Hun hele leven lang hebben zij aandacht gekregen – op kantoren, in de winkels, in de regering, waar ze ook waren, golden ze als iemand. En nu zijn ze niemand – niet eens voor hun eigen kinderen.

En het probleem wordt meer complex want de kinderen hebben geen verplichting om zich druk te maken om deze oude mensen. Ze hebben een kleine tijdspanne voor zichzelf; spoedig zullen zij gepensioneerd worden. Voor de pensionering willen ze van het leven genieten – om te eten, drinken, en vrolijk zijn.

En deze oude mensen zitten daar maar, voortdurend te kijken wat je doet; ze worden plotseling erg spiritueel, moralistische voorstanders voor strenge tucht; ze beginnen mankementen te vinden in ieder leven – en niemand houdt daarvan. Niemand wenst bemoeizucht. Hun onafhankelijkheid om hun eigen leven te leiden op hun eigen manier is hun geboorterecht.

En deze oude mensen lijken idioten voor de jongere generatie, om de eenvoudige reden dat de jongere generatie meer weet, ze zijn beter opgeleid. De wetenschap verandert steeds hals over kop. Iedere generatie komt met de laatste ontwikkelingen, al de oude kennis schrappend als vals, als verkeerd begrepen .

Dat was in het verleden niet zo. Dingen zijn zo dramatisch veranderd dat tenzij we rekening houden met het geheel we niet in staat zullen zijn het probleem op te lossen.

In het verleden was de situatie totaal verschillend, diametrisch anders. Er was geen kloof tussen de jonge en oude generatie.

Het hiaat is slechts in deze eeuw gecreëerd. In het verleden, tegen de tijd dat hij zes of zeven jaar was begon het kind zijn vader te volgen – als de vader een timmerman was, begon hij het hout te dragen, zijn instrumenten. Als de vader een houthakker was, ging hij met hem mee naar het bos – hoe gering ook de hulp die hij kon geven, en hoe weinig het ook was wat hij kon leren... want het beroep kwam met je geboorte. Je ging hetzelfde doen wat je vader deed en je voorvaderen eeuwen lang hadden gedaan, er vond geen verandering plaats.

Het gebeurde niet dat de zoon van de schoenmaker een timmerman werd, of dat de zoon van een timmerman een goudsmid zou worden. – het beroep kwam met de geboorte. Dus vanaf het allereerste begin wist het kind wat hij zou worden: hij ging een exacte replica van zijn vader worden. De kwestie van een kloof kwam niet voor. En de vader wist altijd meer, en het kind wist altijd minder – want de enige manier van weten was door ervaring. Een zoon van een timmerman moest leren door timmerwerk te doen. Natuurlijk had de vader meer kennis over de kunst, het vakmanschap, en de zoon zou nooit kunnen zeggen, “U bent uit de tijd.”

Daarom respecteren al de oude beschavingen oude mensen, omdat de oude mensen altijd meer wisten dan de jonge mensen. Oude mensen verwachten hetzelfde vandaag ook, maar het is niet mogelijk – ze hebben vergeten dat de basis reden was dat de ouderen meer wisten dan de jongeren. Nu is de situatie precies omgekeerd: de jongeren weten meer dan de ouderen.

Je vader kan dertig jaar geleden van de universiteit zijn gekomen. In dertig jaar is alles veranderd. En als jij van de universiteit komt, kan de vader niet verwachten – moet niet hetzelfde respect verwachten wat hij altijd in het verleden kreeg. De situatie is compleet omgekeerd. Nu weet de zoon

meer; de vader moet de zoon om advies vragen want hij komt recent van de universiteit, het laatste onderzoek brengend over welk onderwerp ook.

Nu is ervaring niet de enige manier van leren.

We hebben scholen, colleges, universiteiten gecreëerd – een alternatieve manier van leren, die veel sneller is.

De manier van ervaring opdoen is langzamer. Nu hangt, hoe snel je kunt leren af van je intelligentie. Bibliotheken zijn beschikbaar, boeken zijn beschikbaar, leraren zijn beschikbaar. Als je gewoon bereid bent te leren, kun je zoveel leren tegen de tijd dat je van de universiteit komt dat het natuurlijk is op veel punten te denken: “Mijn vader gedraagt zich stom, mijn vader doet dingen die uit de tijd zijn – ze zouden niet gedaan moeten worden.”

Je vader kan een dokter zijn – hij geeft medicijnen waarvan jij weet, want jij komt van de universiteit, dat ze niet meer gebruikt worden; Ze moeten niet gegeven worden, ze zijn gevaarlijk. En hij schrijft ze nog steeds voor, want in zijn tijd leerde hij dat dit de juiste medicijnen waren. Zulke drastische veranderingen hebben er plaats gevonden.

De jonge generatie heeft voor de eerste keer een hoger kennisniveau bereikt dan de oudere generatie.

Als hij vriendelijk is, kan een jong persoon de ouderdom respecteren – maar het zal gewoon formeel zijn, niet werkelijk. In het verleden was het een echt verschijnsel, niet formeel – hij voelde het echt zo. Nu kan hij het niet voelen.

Ik weet het uit mijn eigen ervaring.

Mijn docenten in de universiteit hadden hun examens, hun postdoctoraal, hun PhD twintig jaar tevoren gehaald. In deze twintig jaar was alles veranderd.

Het verandert niet voor de doorsnee – want zij gaan nooit naar de universiteit, zij maken zich geen zorgen. Maar wat er in de wereld van kennis gebeurt is dat mensen nog steeds luisteren naar een man die alles verkeerd onderwijst.

Omdat ik al vanaf mijn kindertijd geïnteresseerd was in boeken, was het een constant probleem en conflict in elke klas. Ik kon hen geen respect tonen; ik zei tegen mijn leraren, “Formeel kan ik respect tonen, maar verwacht het niet in werkelijkheid, want wat je zegt is niet langer waar. En je werkelijk respect geven houdt in, het accepteren dat wat je zegt waar is.

“Ik respecteer waarheid – daarom kan ik jou niet respecteren. Twintig jaar lang ben je niet in contact geweest met de ontwikkeling van kennis. Eenmaal van de universiteit gekomen, las je nooit iets over wat er gebeurd is betreffende jouw onderwerp.”

En de snelheid van onderzoek in alle onderwerpen is zodanig dat nu dikke boeken – in het bijzonder in natuurkunde, in scheikunde, in biochemie – niet meer geschreven worden, omdat tegen de tijd dat je een dik boek van duizend pagina's schrijft het meeste al bewezen is verkeerd te zijn. Dus alleen tijdschriften, voordrachten worden gepubliceerd. En ook daarin moet je erg snel zijn want je werkt niet alleen op het onderwerp.

Albert Einstein werd eens gevraagd, “Als U de relativiteitstheorie niet ontdekt had, denkt u dat het ooit ontdekt zou zijn?”

Hij zei, “Binnen drie weken – hooguit.” Het was een grote schok want mensen dachten dat je er een Albert Einstein voor moest zijn.

Hij zei, “Dat is waar, maar er zijn veel Albert Einsteins op de wereld die dezelfde lijn van onderzoek volgen. Het is slechts een kwestie van wie er het eerste mee komt, het is een race.”

En het bleek dat een andere Duitse natuurkundige alles over de relativiteitstheorie had ontdekt, maar te laat was om zijn bevinding te publiceren; anders zou Albert Einstein niet de eerste geweest zijn om licht te brengen met betrekking tot het hele onderwerp. Deze man had alles ontdekt, hij was gewoon een beetje lui met het schrijven van zijn bevinding – maar zijn ontdekking was eerder dan Albert Einstein.

Mensen zijn kleine details aan het onderzoeken – geen grote onderwerpen, want grote onderwerpen nemen een langere tijd. Mensen nemen erg kleine stukken van onderwerpen, zodat ze deze snel kunnen beëindigen voordat iemand anders het doet, en dan kunnen ze het resultaat aan de universiteit geven, of aan wie ook het gevondene publiceert.

Nu zijn er duizenden universiteiten rondom de wereld die aan hetzelfde onderwerp werken, duizenden geleerden.

En ik ontdekte dat mijn leerkrachten, zonder uitzondering, twintig of dertig jaar achterlagen. En omdat ik dat zei, werd ik een constante moeilijkheid. Colleges, universiteiten wilden me niet aannemen, me geen toestemming geven, en ze wilden geen reden geven. Op een of andere manier moest ik een directeur overtuigen.

Ik herinner nog steeds de scene....

Deze directeur was een beetje gek. Hij vereerde de moedergodin Kali van Calcutta, en elke morgen vanaf vier uur begon hij....

Hij was een erg grote man. Hij was een worstelaar in zijn jeugd, en het verhaal ging dat hij in vroegere dagen de beroemde worstelaar Gama verslagen had – maar in die tijd was Gama niet langer meer beroemd. En deze directeur had het lichaam van een groot worstelaar; hij was zwart, en zag er gevaarlijk uit. En vanaf vier uur werd de hele buurt door hem gekweld – “jai kali.” En hij had een erg luide stem, geen luidspreker was nodig.

Toen ik bij een paar plaatsen geweigerd was, dacht ik dat deze gekke persoon misschien overtuigd kon worden. Dus ik ging vroeg in de morgen om vijf uur. Hij was in zijn tempel – in zijn mooie bungalow had hij een kleine tempel en in de hele streek klonk, weerklonk, “Jai Kali” – zege tot Kali. Ik ging de tempel in. Hij was alleen. Ik begon ook te schreeuwen, “Hulde tot Kali”

Hij keek me aan. Hij zei, “Geloof jij ook in Kali?”

Ik zei, “Iedereen met een beetje intelligentie moet wel in Kali geloven. En Jij bent de grootste man die ik tegen gekomen ben.”

Hij zei, “Iedereen denkt dat ik gek ben.”

Ik zei, “Ze zijn allemaal gek.”

Hij nodigde me uit voor het ontbijt. En hij zei, “Wat doe jij.”

Ik zei dat ik in een bepaald college studeerde, maar dat ik van dat college afgestuurd was

Hij zei, “Je verlaat al die colleges en kom naar mijn college. Ik zal je al de beurzen, al de hulp geven, want je bent de eerste persoon die me erkend heeft.”

Op die manier kreeg ik toegang tot zijn college. Maar eenmaal binnen, was hij in moeilijkheden – professoren begonnen naar hem te komen.... Hij riep me, en hij zei, “Dit is niet goed. Het schijnt dat je me misleid hebt.”

Ik zei, “Dit is waar, ik overblufte je – maar er was geen andere manier.”

Hij zei, “Dan zul je een ding moeten doen: je moet helemaal niet naar de colleges komen; kom alleen maar om je examens te doen.”

Ik zei, “Hoe moet het met het percentage van present zijn in de lezingen?”

Hij zei, “Ik zal daar voor zorgen. Je krijgt negentig procent aanwezigheid, maar kom niet naar de colleges! Want elke professor klaagt – het is niet een kwestie van een professor; jij kwelt iedereen. Ze zeggen allemaal, ‘We kunnen nou eenmaal niet met deze jongeman wedijveren. Hij heeft het laatste nieuwe gelezen – en wij kunnen zien dat we twintig jaar achter zijn, maar we kunnen het niet klaarspelen alles te lezen wat er in die twintig jaar is gebeurd. We moeten voor onze kinderen zorgen en de vrouw en de hele familie. En hij brengt ons zo in verlegenheid. Hij brengt feiten en we weten dat hij gelijk heeft, maar we kunnen deze constante verwarring niet tolereren. En door hem verliezen andere studenten hun respect. Ze denken allemaal dat wij niets weten. Hij heeft een atmosfeer gecreëerd in het college dat al de professoren idioten zijn.’”

Ik zei, “Het is waar, je hebt eerste klas idioten daar.”

Hij zei, “Luister, ik geef je al de voorzieningen om niet naar de colleges te gaan.”

Ik zei, “Dat is een perfect goede regeling, maar kan ik af en toe naar je tempel komen, gewoon om mee te doen in je eredienst?”

Hij zei, “Nu is er geen reden meer om me te overdonderen. Ik was ook verrast omdat nog nooit iemand in mijn hele leven gezegd had dat ik een groot man was. Alleen deze jongeman heeft mijn spiritualiteit erkend. Je overblufte me eenmaal, dat is genoeg.”

Twee jaar lang ging ik niet naar colleges, maar ging ik naar de universiteitsbibliotheek, me klaar makend voor mijn postdoctoraal zodat ik de postdoctorale professors kon kwellen.

Tegenwoordig is elk jong persoon die van de universiteit komt verder dan de oude generatie. Zijn stijl van leven is veranderd, zijn denken over de wereld is veranderd, zijn waarden zijn veranderd – en de oude mensen steken voortdurend hun neus overal in. Dus de enige oplossing die men wist is deze oude mensen in tehuizen voor ouderen te stoppen.

Uit plichtsgevoel, uit schuldgevoel gaan de kinderen hun ouders hier opzoeken, maar niet vanwege liefde, niet uit vreugde. En veel vaker worden ze verwaarloosd; niemand gaat er ooit naar toe.

Hun levens zijn zeker erg ellendig.

Ze hebben hun banen verloren, en met hun banen hun respect, met hun banen hun waarde, met hun banen het gevoel dat ze iemand zijn. Hun ego is vernietigd. Ze hebben hun familie verloren.

Hun kinderen zijn volwassen en willen niet met hen samen leven – want zij zouden graag willen dat hun kinderen naar de muziek van Mozart luisteren, en de kinderen zijn geïnteresseerd in de Beatles.

De oude mensen denken, “Beatles? – dit is geen muziek. Dit is eenvoudig krankzinnigheid, dit is geen dans!”

De kloof is zo groot dat ze onoverbrugbaar is.

De oplossing is triest.

De kinderen zijn weg, de familie is weg.

Deze ouderen tehuizen zien er droevig uit; ze schijnen wachtkamers voor de begraafplaats – saai, neerslachtig, donker.

Er is zeker een groot probleem, en dit probleem gaat elke dag groter worden.

Mijn suggestie is: eerstens, op het ogenblik dat oude mensen met pensioen gaan en hun familie hen naar de oudere tehuizen stuurt, moeten hun huwelijken ook opgeheven worden – want liefde kan weer een nieuwe lente brengen. Het maakt niet uit of je vijftig of zestig jaar bent.

Ze hebben kinderen voortgebracht, ze hebben samen geleefd; nu is het tijd. Weg is het familieverband, ze zijn weggegaan van hun werk; ze zouden nu ook uit het huwelijk moeten stappen – want hun droefheid heeft veel te maken met de toestand van de man en vrouw alleen achterblijvend. Geen vrienden, geen baan – en ze zijn elkaar moe, ze schijnen geen belangstelling meer in elkaar te hebben.

Het zou een vrije keuze moeten zijn: Als een stel samen wenst te leven, staat hun dat vrij, maar als paren wensen te scheiden zouden ze respectvol moeten scheiden zodat ze hun leven opnieuw kunnen beginnen – en voor de eerste keer zonder zorgen. Ze hebben hun pensioen, geld is niet langer een probleem; ze kunnen nieuwe partners vinden, nieuwe geliefden. En het is psychologisch vastgesteld, dat zelfs als een oude man verliefd wordt op een vrouw, zijn leven met tenminste tien jaar verlengd wordt – want liefde geeft sap aan je wortels, je wordt opnieuw jong, je begint opnieuw naar bloemen te kijken, aan poëzie te denken, aan schilderen te denken, liefdesbrieven te schrijven. Dus het eerste ding is dat liefde een nieuwe kans gegeven moet worden.

En wat voor kwaad kan het? -- Als je twee lentes in je leven kunt hebben....

En nu ben je meer ervaren. Je zult niet opnieuw kinderen produceren – die fase is voorbij, je hebt jezelf genoeg gekweld. Je zult elke maatregel nemen dat er geen kinderen zullen komen.

En het is een vreemd verschijnsel: op het moment dat iemand verliefd wordt, veranderen er veel dingen – zijn gezicht heeft een andere gloed, zijn ogen worden glanzend, hij lacht meer. Hij gaat misschien zijn haar verven – het leven neemt een nieuwe start – hij neemt mooie, nieuwe tanden. Hij moet een beetje jonger worden.

Volgens mij is liefde een soort chemie – het is scheikunde. Je lichaam begint op een andere manier te functioneren.

Hij begint te denken, als hij een man is, om ochtendwandelingen te maken, te joggen, zwemmen, om zijn lichaam fit te houden nu er een vouw is. Voor zichzelf was hij niet zo bezorgd over zijn lichaam, maar de vrouw....

En de vrouw zal zeker twintig keer meer voor haar lichaam zorgen. Het zal een mooie plaats worden, want dan zullen in die ouderen tehuizen mensen hun kamers in lichtere kleuren schilderen, niet donker en droevig, mistroostig. Ze zullen er bloemen in zetten, ze zullen in de tuin gaan werken, misschien een wereldreis gaan maken, misschien een lange reis per boot.

Het leven kan vreugde zijn.

Ze kunnen mediteren, ze kunnen studeren. Veel van wat ze altijd hadden gewild waar ze geen tijd voor hadden... nu hebben ze tijd, ze hebben geld. Ze kunnen schilderen, ze kunnen beeldhouwen. Mijn eigen idee is dat speciale klassen geopend moeten worden in elke universiteit voor deze oudere mensen die willen leren schilderen, die willen leren beeldhouwen, die muziek willen leren, die willen leren dansen. Ze zouden opnieuw naar de universiteit moeten gaan, een tweede fase van ontwikkeling.

Ik heb altijd het idee gehad dat de eerste fase van ontwikkeling de voorbereiding is voor leven en de tweede fase van ontwikkeling zou de voorbereiding voor de dood moeten zijn.

Je hebt geen enkele voorbereiding voor de dood, geen opvoeding voor de dood. Dit is een ongebalanceerde situatie. Een persoon heeft de helft van zijn leven afgelegd, en je trainde hem, je voedde hem ervoor op. Nu moet de andere helft niet als een kale woestijn overgelaten worden. Hij moet opnieuw beginnen, met het tweede deel van zijn opvoeding. Hij mediteert, hij leert creatieve kunst, hij danst. Hij schrijft poëzie, romans.

Wat hij ook wenst te doen in het leven... nu heeft het leven vol respect de tijd gegeven om alles te doen wat altijd een verlangen is geweest in zijn mind, gewoon een droom. Nu kan het werkelijkheid worden.

En hij moet bevrijd worden van alle oude gebondenheid – huwelijk, of elke andere slavernij – zo kan hij nieuwe avonturen beginnen in elke richting.

We kunnen het tweede deel zo mooi maken dat mensen die nog in het eerste deel zijn jaloers zullen zijn, zullen voelen, "Hoe lang duurt het voor mij nog om met pensioen te gaan?" – want die oude lieden genieten er werkelijk van. Wij werken, verdienen geld; zij zijn eenvoudig zich aan het ontspannen, zonnebaden nemend op verschillende stranden van de wereld, met andere vrouwen." De ouderen moeten de jongeren verslaan – er is geen reden om verslagen te zijn. Op dit moment hebben ze een erg defaitistische houding aangenomen. Ze zouden het als een uitdaging moeten nemen: "Nu zullen we bewijzen dat het ouder zijn geen ellende is, dat het een enorme mooie ervaring kan worden."

In feite zou het mooier moeten zijn dan de eerste fase, want de eerste fase was enkel een voorbereiding op de tweede.

En de tweede is de voorbereiding voor het eeuwige.